

OBSAH:

Předmluva	5
<i>Dr. Jindřich Mayer:</i>	
Stará a nová obchodní politika.	
I Úvod	13
Staré a nové metody obchodně-politické — hospodářství a politika — demokracie a liberalismus — aktivní a pasivní stát — idea státu všemocného — nacionalismus — nová mezinárodní hospodářská internacionála	
II. Doložka nejvyšších výhod	16
Merkantilistická politika — americká doložka nejvyšších výhod — pozitivní a negativní stránka doložky — vliv ochranné politiky na rozsah doložky — výjimky a průlomy — pohraniční styk, celní unie, styk mateřské země s koloniemi — cesta k autarkii — administrativní ochranné — preferenční systém — regionální doložky — osudy středoevropské doložky — římské protokoly — Malá dohoda — mezinárodní uznání preferenčního systému — nevýhody preferencí — základy dovozu — obchodní monopol — celní kontingenty — pevné kontingenty — nedostatek objektivního měřítka — kontingentní systémy — doložka pilířem liberální politiky — doložka formalitou v dobách ochranných.	
III. Světové hospodářství	36
Snahy o vzájemné hospodářské pronikání a vytvoření uzavřených celků hospodářských — přirozená dělba práce — koloniální politika — cla — pasivní a aktivní obchodní bilance — úvěrová politika po válce — krise — protidovozní politika — nová vlna ochranná — pohyb měn — kontrola devis — clearingy a kompenzace — zpráva Společnosti národů — péče o vývoz — vývozní premie — československá obchodní politika — nedostatek jednotného vedení — kritika obchodní politiky — průmysl a zemědělství — péče o vývoz — Exportní ústav — finanční podpora vývozu — cizinecký ruch — zpráva hospodářského komitétu Společnosti národů o mezinárodních hospodářských stycích — budoucnost obchodní politiky.	
Literatura	59
<i>RCDr. Ing. Miloš Horna:</i>	
Clearing a platební kompenzace Československa s cizinou.	
Úvod	61
Funkce plurilaterální automatiky platebních bilancí — její mechanismus za volného devisorového obchodu — základní předpoklady pro rovnováhu platebních bilancí — porucha automatiky světovou depresí — kurativní cesty této poruchy — clearingy a platební kompenzace.	

Teorie clearingového a platebně kompen- sačního dobropisu	63
Účel clearingů a platebních kompensací — teritoriální kondi- cionovanost kupní síly clearingového a platebně kompen- sačního dobropisu — její neúplná statková totalita — její fakultativ- nost eventuelní nemožnosti dovozu — zastření méněhodnotnosti clearingového dobropisu — slabá automatika clearingů — proti tomu výhody soukromých platebních kompensací.	
Hospodářské předpoklady v Československu pro vznik clearingových a soukromě kompen- sačních soustav platebních	67
Clearingy a soukromé platební kompensace jako obrana státu devisově silnějšího — devisové postavení Československa ve střední Evropě — evropská dislokace devisové tísně — význam území s devisovou vázaností pro obrat čsl. zahraničního ob- chodu — obchodní bilance ČSR s blokem států o devisové vá- zanosti — dovoz surovin a vývoz hotových výrobků.	
Účinky clearingů a soukromých platebních kompensací na československé hospodář- ství	74
Rozdíl regulatorní citlivosti mezi clearingem a soukromou pla- tební kompensací — úroková a kursově risiková automatika clearingů — automatika nejistoty převodu — strukturální hospo- dářské přesuny, vzniklé účinky clearingů — industrializační přestavba — prohloubení a zesílení deprese v ČSR — podní- cení péče o vyrovnávací dovoz — hospodářské sblížení clear- ingových zemí — aspekty malodohodové — neekonomičnost clearingových cenových spádů — měnová rizika z clearingo- vých soustav — illikvidované čsl. provozní kapitály v clearin- cích — hospodářská demoralisace, vznikající z clearingů — celkový rozbor důsledku clearingů na čsl. národní hospodářství.	
Předpoklady návratu k volnému devisovému obchodu s clearingovými zeměmi	88
Metody deblokace clearingových zamrzlých sald: záměrným pří- způsobením platební bilance — konsolidací clearingové špičky — jednostranným násilným zásahem — předpoklady pro další zachování hospodářské rovnováhy.	
Zakončení	99
Mezinárodní studium clearingových problémů.	
Literatura	99
<i>Ing. Ant. Šourek:</i>	
Technika mezistátních clearingů a kompensací.	
I. Úvod	101

Bilaterální úpravy platebních styků jako průvodní zjev světové hospodářské krise — účel clearingů a kompensace — nová technika ve vyrovnávání mezinárodních platů — použití clearingů k jinému než původnímu účelu — clearing a kompensace nižším vývojovým stupněm mezinárodního styku obchodního a platebního — nouzové, avšak za daných okolností nutné opatření — technika clearingového a compensačního řízení.

- II. Pojem clearingů a kompensace v mezinárodním styku, jejich charakteristika a účel. 102
- Pojem clearingů a kompensace v národohospodářské terminologii — odúčtovací sdružení — clearing, zřízený mírovými smlouvami — mezinárodní samočinný clearing — vlastnosti těchto clearingů — mezistátní smluvní clearing — soukromá kompensace na rozdíl od hromadné kompensace v clearingů a mezistátní kompensace rámcové — účel clearingů a kompensace.
- III. Struktura mezistátního clearingů a kompensace a jejich obsah. 105
1. Všeobecně 105
- Neschopnost státu ke transferu zahraničních závazků — unilaterální opatření — bilaterální dohody — jejich uzavírání, účel a důsledek.
2. Druhy clearingů 106
- a) Podle obsahu, z jakého titulu platy zahrnuje 106
- Platy za zboží — vyrovnaná obchodní bilance — platy z jiných titulů — vyrovnaná platební bilance — placení vedlejších výloh — placení zboží transitního — placení polotovarů a výrobků z cizích surovin.
- b) Podle způsobu zřízení a vedení clearingů 108
- Kdo jest správcem clearingů — cedulová banka a pověřené ústavy.
3. Kompensace globální a soukromá 109
- Kompensace globální — rámcové a kontingentní úmluvy — soukromá kompensace — její podstata — kompensace obchodní a platební — rozdíl od clearingů — různé variace kompensací — trojúhelníková kompensace — výhody a vady soukromé kompensace.
4. Zůstatek v clearingovém účtě 112
- Část platů k volné dispozici druhé smluvní země — clearingové dohody na zásadě vyrovnané platební nebo obchodní bilance — tendence clearingů — obrana proti této tendenci — likvidační klausule.
5. Platnost dohody a možnost revise 113
- Omezená platnost dohody — výpovědní lhůta — souvislost revise s obchodně-politickým jednáním.

IV. Mechanismus mezistátního clearingů a kompenzace	114
1. Clearingový účet	114
Zvláštní, sběrný účet — jeden nebo dva účty — technický postup placení.	
2. Charakteristika clearingového platu	115
Náhrada transferů v devize — zprostředkovatelské platů — plat i výplata v domácí měně, v rámci daných prostředků účtu a v chronologickém pořadí — liberace dlužníka, právně a hospodářsky — kursové riziko v clearingových dohodách.	
3. Měnové kursy a parity v clearingů a kompenzacích	117
a) Měnové parity v clearingů	117
Stanovení vzájemných měnových parit v clearingů — různé způsoby — přepočítávání platů, znějících na jiné měny než clearingové.	
b) Měnové parity v soukromých kompenzacích	120
Soukromé kompenzace mezi zeměmi s volným transferem, ale různé vysokou cenovou hladinou vzhledem ke vzájemné paritě měn — příplatek dovozce vývozci — vývoj a opodstatnění soukromých kompenzací v Československu po devalvaci — příplatek vývozce dovozci.	
V. Výsledky a účinky bilaterální úpravy platebního styku clearingem a kompenzacemi	122
Předpoklad řádného fungování clearingů — soukromé kompenzace s hlediska požadavku vyrovnané obchodní bilance — výsledky clearingů — příčiny nepříznivých výsledků clearingů — nepříznivé účinky clearingů vzhledem k účelu na vývoj obchodní bilance — účinky stanovení neúměrných přepočítacích kursů — snahy o obejití clearingového placení — vliv clearingové vázanosti na placení zboží zušlechťovaného a prováženého — clearingy s ohledem na obchodní a platební styk s třetími státy, zvláště zámořskými — clearingový zůstatek jako nucená půjčka — rozdíl mezi půjčkou kontrahovanou a nucenou půjčkou v clearingů — snaha o přenesení úrokového břemene nucené půjčky clearingové s věřitele (vývozce) na dlužníka (dovozce).	
VI. Snahy o technickou úpravu za účelem zlepšení funkce clearingů s použitím soukromých kompenzací	132
Technické potíže clearingů s okamžitě nelikvidním zůstatkem — paliativní prostředky ve prospěch vývozců (věřitelů) země s aktivním zůstatkem — nežádoucí účinek těchto opatření —	

nutnost, aby úprava směřovala k nápravě příčin — potřeba a snaha o sjednání vyrovnané dílčí obchodní bilance — technické prostředky k tomu cíli — zvýšení dovozu země věřitelské — účinnost soukromých kompensací i s ohledem na odbourání dosavadní špičky — nevýhody soukromých kompensací — nové formy bilaterálního vyrovnávání platů — bonový systém podpory dovozu — jeho konečný cíl — obnovení volného devisa-
vého obchodu — snížení vývozu ze země věřitelské, t. j. s aktivem v clearing — materiální závislost vývozce na dovozci — pravděpodobná nutnost dalšího snížení rozsahu vzájemné vý-
měny zboží za cenu snížení vývozu ze země věřitelské.

VII. Závěr	138
Kladné stránky clearing — clearing jako opatření jen přechodně nutné, jako východisko z nouze — jinak clearing jest nežádoucí, poněvadž neschopný ke svému účelu — multilaterální clearing — nutnost obnovy automatického a spontanního platebního styku mezinárodního.	
Literatura	140
Tabulky:	
A. Přehled clearingových a kompenzačních dohod Československé republiky s různými státy podle stavu k 1. listopadu 1935 . .	141
B. Obchodní smlouvy Československé republiky s cizinou podle stavu k 1. listopadu 1935	143